Er festival-Norge universelt utformet?

Sammenstilling av resultater fra spørreundersøkelsen

universell utforming

Norske Kulturarrangører

Norges Handikapforbund

Prosjekt: **«Er festival-Norge universelt utformet?»**

Utført av: **Universell Utforming AS:**

Tullins gate 6, 0166 Oslo

www.universellutforming.no

Kontaktpersoner:

Kaja Nordskogen Bull

Kaja@universellutforming.no

Samarbeidspartnere:

Elin Vang Kristiansen, Norges Handikapforbund Oslo

Marte Øslebø Knutsen, Norske Kulturarrangører

Dato rapport: 23. februar 2026

Foto: Martin Litwicki

Sammendrag

Rapporten gir svar på i hvilken grad utendørs musikkfestivaler i Norge var universelt utformet i 2024 og 2025, basert på en spørreundersøkelse blant personer med nedsatt bevegelighet. Resultatet fra undersøkelsen viser at deltakerne opplever både strukturelle, organisatoriske og sosiale barrierer for deltakelse.

Hovedfunnet er at over halvparten av respondentene opplever fysiske barrierer som helt eller delvis hindrer deltakelse på utendørs musikkfestivaler. De mest utbredte utfordringene er ujevnt underlag, lange avstander, bratte bakker, mangelfulle eller dårlig plasserte HC-toaletter og utilstrekkelige HC-plattformer. Selv festivaler som oppleves som «bedre enn andre» har vesentlige forbedringspunkter.

Samtidig viser undersøkelsen at sosiale barrierer og andre festivaldeltakeres holdninger utgjør en betydelig og kanskje undervurdert utfordring. Mange respondenter beskriver uønskede hendelser knyttet til manglende hensyn, trengsel, alkoholpåvirket atferd og krenkende eller nedlatende kommentarer. Dette inkluderer fysisk dytting, invadering av HC-områder, bruk av rullestoler og krykker som støtte, samt nedlatende behandling og grenseoverskridende atferd. For flere oppleves festivalsituasjonen som utrygg, og enkelte rapporterer direkte farlige hendelser.

Disse erfaringene forsterkes av mangelfull tilrettelegging og dårlig organisering. Når HC-områder er små, dårlig plassert eller mangler tydelig vakthold, blir personer med funksjonsnedsettelser særlig sårbare for andres atferd. Undersøkelsen viser at trygghet i stor grad er avhengig av tydelige rammer, synlig tilstedeværelse av ansatte og klare forventninger til publikum.

Manglende og lite tilgjengelig informasjon i forkant bidrar ytterligere til at mange velger bort festivaler. En betydelig andel respondenter har enten droppet festivaler på grunn av fysiske barrierer, eller latt være å delta fordi informasjon om tilgjengelighet og tilrettelegging er mangelfull. Forutsigbarhet trekkes frem som avgjørende for å kunne ta et informert valg om deltakelse.

Opplevelsen av om behovene blir ivaretatt av arrangørene er delt. Litt over halvparten opplever at arrangørene tar hensyn, men kommentarene viser at tilrettelegging ofte er personavhengig, snarere enn systematisk forankret. Når løsninger fungerer godt, handler det ikke bare om fysisk utforming, men også om kompetente ansatte, tydelig ansvar og aktiv oppfølging – særlig i møte med andre festivaldeltakere.

Samlet viser resultatene at universell utforming på festivaler ikke kan begrenses til tekniske eller fysiske tiltak alene. For å sikre reell og likeverdig deltakelse må arrangører også ta ansvar for den sosiale rammen rundt arrangementet, herunder publikumsflyt, vakthold, kommunikasjon og holdningsskapende arbeid. Respondentenes erfaringer viser tydelig at uten trygghet, respekt og inkludering i praksis, mister selv godt tilrettelagte festivaler sin verdi for mange.

Innhold

1 Innledning 5
1.1 Bakgrunn og målsetting 5
1.2 Rapportens oppbygging 5
1.3 Metode 5
2 Universell utforming og tilgjengelighet på festivaler 5
2.1 Veiledere og nettsider med informasjon om tilrettelegging på musikkfestivaler 5
2.2 Informasjon om tilgjengelighet på nettsidene til festivalene 6
3 Oppsummering av hovedfunn fra undersøkelsen 7
4 Resultater fra undersøkelsen 8
4.1 Generelt om respondentene 8
4.2 Respondentenes opplevelse av tilgjengelighet på festivaler 12
5 Veien videre 24

Vedlegg 1 – Utsending og spørsmål til spørreundersøkelsen

Vedlegg 2 – Rådata, fritekstsvarene slik de ble skrevet av respondentene

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og målsetting

Universell utforming AS har fått tilskuddsmidler fra Barne, ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir) til å undersøke om utendørs musikkfestivaler i Norge er universelt utformet, og hvilke utfordringer personer med nedsatt bevegelighet møter på. Målet med prosjektet er:

- innhente informasjon fra mennesker med nedsatt bevegelse om hvordan utendørs festivaler fungerer i Norge i 2024 og 2025 og hvilke barrierer de har opplevd
- synliggjøre hvilke barrierer de møter på utendørs festivaler
- spre funn fra undersøkelsen og bevisstgjøre arrangører på hvilke barrierer mennesker med nedsatt bevegelse møter på utendørs festivaler i Norge og bidra til at arbeidet med å redusere barrierene prioriteres
- bidra til at flere mennesker med nedsatt bevegelse får mulighet til å delta på utendørs festivaler på en likestilt måte

1.2 Rapportens oppbygging

Kapittel 1 redegjør for bakgrunn, målsetting og metode. I kapittel 2 presenteres relevant kunnskap om universell utforming og tilgjengelighet på festivaler, inkludert eksisterende veiledere og tilgjengelig informasjon på festivalene sine nettsider. Kapittel 3 gir en samlet oppsummering av hovedfunnene fra undersøkelsen, mens kapittel 4 presenterer og analyserer resultatene i detalj. Avslutningsvis peker kapittel 5 på veien videre, med forslag til tiltak basert på funnene. Spørreskjema og øvrig dokumentasjon er lagt ved som vedlegg.

1.3 Metode

Spørreundersøkelsen ble utarbeidet i samarbeid med Norges Handikapforbund og Norske Kulturarrangører og gjennomført i Microsoft forms. Spørsmålene er utarbeidet for å fange opp og undersøke hvilke utfordringer personer med nedsatt bevegelighet møter på utendørs musikkfestivaler. Norges Handikapforbund sendte ut lenken til spørreskjema til sine medlemmer via e-post, og delte lenken på sosiale medier. Spørreundersøkelsen har blitt testet i flere runder før den ble sendt ut. Det er gjort i form av gjennomganger internt, der vi testet rekkefølgen av spørsmålene og om man blir videreført til riktig spørsmål ut ifra hva man svarer.

2 Universell utforming og tilgjengelighet på festivaler

2.1 Veiledere og nettsider med informasjon om tilrettelegging på musikkfestivaler

Det finnes en rekke veiledere og nettsider med informasjon om hva som er viktig å ta hensyn til for å ivareta universell utforming på utendørs festivaler.

- Norges handikapforbund har laget en konsert- og festival guide. Guiden tar for seg flere punkter som gjelder fysisk utforming på festivaler.
- Norske kulturarrangører (tidligere Norske konsertarrangører) har i samarbeid med Norske festivaler utarbeidet «Tilgjengelighetshåndboka for kulturarrangører». Boken

skal inspirere og hjelpe kultur- og konsertarrangører med å forbedre tilgjengelighet for personer som har nedsatt funksjonsevne. I tillegg har Norske kulturarrangører en sertifisering som gjelder tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne på kunst- og kultur arrangementer. Sertifiseringen heter tilgjengelighetsmerket.

- Tilgjengelighetshåndboka er inspirert av Attitude is everything fra Storbritannia. De har en «DiY access guide» som er for band, artister og promotører som omhandler å lage konserter tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne.
- «Access starts online» er også en kampanje laget av Attitude is everything. De har utarbeidet et hefte som omhandler å gi nok og riktig informasjon i forkant av eventer og festivaler.
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har utarbeidet en veileder for sikkerhet ved store arrangementer. Her er et kapittel som omhandler «tilgjengelighet og universell utforming».

De tipsene som ofte går igjen, er:

- Tilstrekkelig informasjon om festivalområdet og tilgjengeligheten i forkant, for eksempel på nettsider eller i sosiale medier. Gjerne et oversiktskart. Det bør også informeres om hvordan ankomme festivalen.
- Enkelt å kjøpe billetter
- Ledsager slipper inn gratis
- Ha egne HC-plattformer foran scener
- Godt synlig skilting over innganger, bar/matservering og toaletter, og retningsskilt.
- HC-toalett som er store nok
- HC-parkeringsplasser
- Fysisk tilgjengelighet slik at alle kan ferdes på festivalområdet
- Sertifisere arrangører med «tilgjengelighetsmerke»
- Mulighet for å sette seg, og gå til en stillesone
- Rømning er tilrettelagt for alle

2.2 Informasjon om tilgjengelighet på nettsidene til festivalene

Spørreundersøkelsen viser at tilgjengelig og tydelig informasjon om festivalenes tilrettelegging på nettsidene før billettkjøp er en avgjørende forutsetning for deltakelse. Flere av festivalene har egne faner om «tilgjengelighet» under info på sine nettsider. Tilgjengelighetsinformasjonen som gjentar seg på flere av de største festivalene sine nettsider er;

- Ledsager slipper inn gratis
- Informasjon om HC-rampene knyttet til ulike scener
- Dekke og terreng på festivalens område
- HC-toalett
- HC-parkering
- Solsikkearmbånd
- Mat og allergi
- Om festivalen har fått tildelt «Tilgjengelighetsmerket»
- Kart over festivalområdet
- Atkomst

3 Oppsummering av hovedfunn fra undersøkelsen

Det kom inn totalt 61 svar på spørreundersøkelsen, men det er 59 svar som kan brukes og analyseres. Respondentene er hovedsakelig voksne, med flest i aldersgruppene 30–62 år. Flertallet er kvinner, og deltakerne er bosatt over store deler av landet, med størst representasjon fra Trøndelag, Akershus og Oslo. Dette gir et relativt variert og landsdekkende utvalg. Når det gjelder bruk av hjelpemidler, oppgir mange at de bruker rullestol i hverdagen, enten elektrisk eller manuell. Flere benytter også personlig assistent.

Respondentene har deltatt på et stort antall ulike festivaler. Enkelte festivaler, som Øyafestivalen, Over Oslo og Tons of Rock, går igjen både som hyppig besøkt og som festivaler med relativt god tilgjengelighet. Samtidig understreker mange at selv festivaler som oppleves som «bedre enn andre», fortsatt har betydelige forbedringspunkter.

Et sentralt funn er at over halvparten av respondentene har opplevd fysiske barrierer på utendørs musikkfestival. De mest vanlige utfordringene er ujevnt underlag, lange avstander, bratte bakker, manglende eller dårlig plasserte HC-toaletter, samt utilstrekkelige HC-plattformer. Mange beskriver at barrierene ikke bare begrenser bevegelse, men også selve konsertopplevelsen, ved dårlig sikt, isolerte plasseringer eller manglende mulighet til å være sammen med venner.

Erfaringene med HC-plattformer er delte. Noen trekker fram gode løsninger, særlig når plattformene er nær scenen, har god sikt, lavt gjerde og plass til ledsager. Samtidig beskriver mange at plattformene ofte er for små, plassert for langt unna eller til siden, og kan oppleves som segregerende. Flere savner mer helhetlig tenkning rundt tilgjengelighet, fremfor små, avgrensede løsninger.

Undersøkelsen viser også at manglende tilrettelegging og informasjon fører til at mange velger bort festivaler. En betydelig andel respondenter har enten droppet festivaler på grunn av fysiske barrierer, eller latt være å delta fordi informasjon om tilgjengelighet er mangelfull eller vanskelig å finne. Forutsigbarhet og tydelig informasjon trekkes fram som avgjørende for å kunne ta et informert valg om deltakelse.

Når respondentene ble spurt om hvilken informasjon som er viktig før billettkjøp, er svarene svært tydelige. Flertallet ønsker informasjon om HC-plattform, HC-toalett, atkomst, inngang, kart over området, HC-parkering og ledsagerordninger. Mange understreker at informasjon om terreng, sittemuligheter, støy, lys og mulighet for pauser er avgjørende for trygghet og deltakelse.

Opplevelsen av om behovene blir ivaretatt av arrangørene, er delt. Litt over halvparten opplever at arrangørene tar hensyn, mens en stor andel enten ikke føler seg ivaretatt eller er usikre. Kommentarene viser at mye ofte avhenger av enkeltpersoner blant ansatte eller frivillige, snarere enn systematiske løsninger. Manglende oppfølging, og dårlig kommunikasjon går igjen som utfordringer.

Til slutt viser undersøkelsen at en betydelig andel har opplevd uønskede hendelser fra andre festivaldeltakere. Dette handler blant annet om manglende hensyn, fysisk trengsel, krenkende kommentarer, invadering av HC-områder og i noen tilfeller direkte farlige situasjoner. Samtidig beskriver flere at det også finnes hjelpsomme og inkluderende mennesker, men at negative opplevelser ofte blir ekstra belastende fordi man er mer sårbar i festivalsituasjonen.

Samlet sett viser undersøkelsen at mange med funksjonsnedsettelser ønsker å delta på utendørs musikkfestivaler, men at manglende tilgjengelighet, utilstrekkelig informasjon og utrygge situasjoner fortsatt er betydelige hindringer. Samtidig peker respondentene tydelig på hva som fungerer, og hvilke tiltak som kan bidra til mer inkluderende og likeverdige festivalopplevelser.

4 Resultater fra undersøkelsen

4.1 Generelt om respondentene

Alder til respondentene

Figur 1 viser at 4 (7%) av respondentene er 15-18 år. 11 (19%) av respondentene er 19-29 år. 12 (20%) av respondentene er 30-40 år. 15 (25%) av respondentene er 41-51 år. 12 (20%) av respondentene er 52-62 år. 5 (9%) av respondentene er over 63 år.

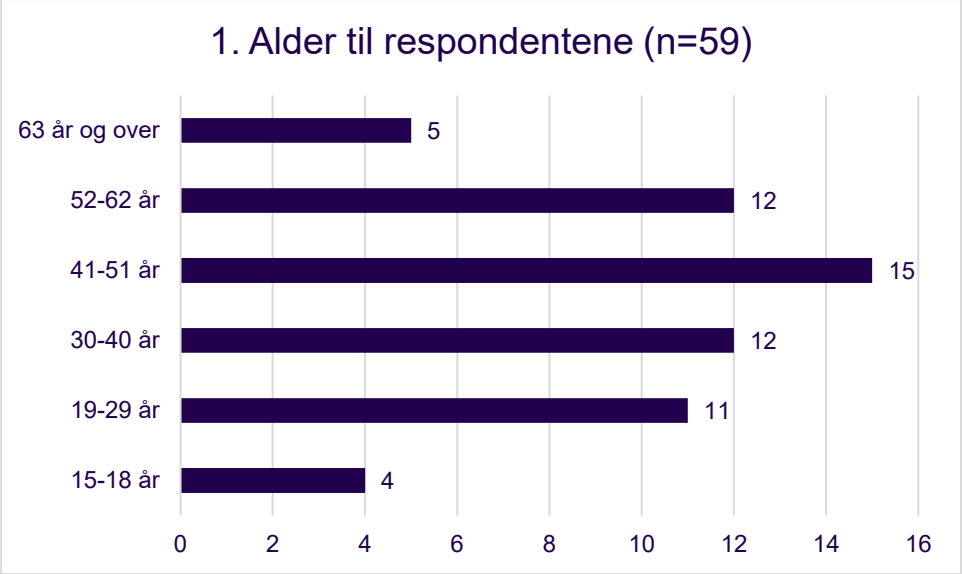

Figur 1

Hvilket kjønn er respondentene?

Figur 2 viser at 17 (28%) av respondentene er menn, og 40 (69%) av respondentene er kvinner. 1 (1,5%) er ikke-binær, og 1 (1,5%) ønsker ikke å svare.

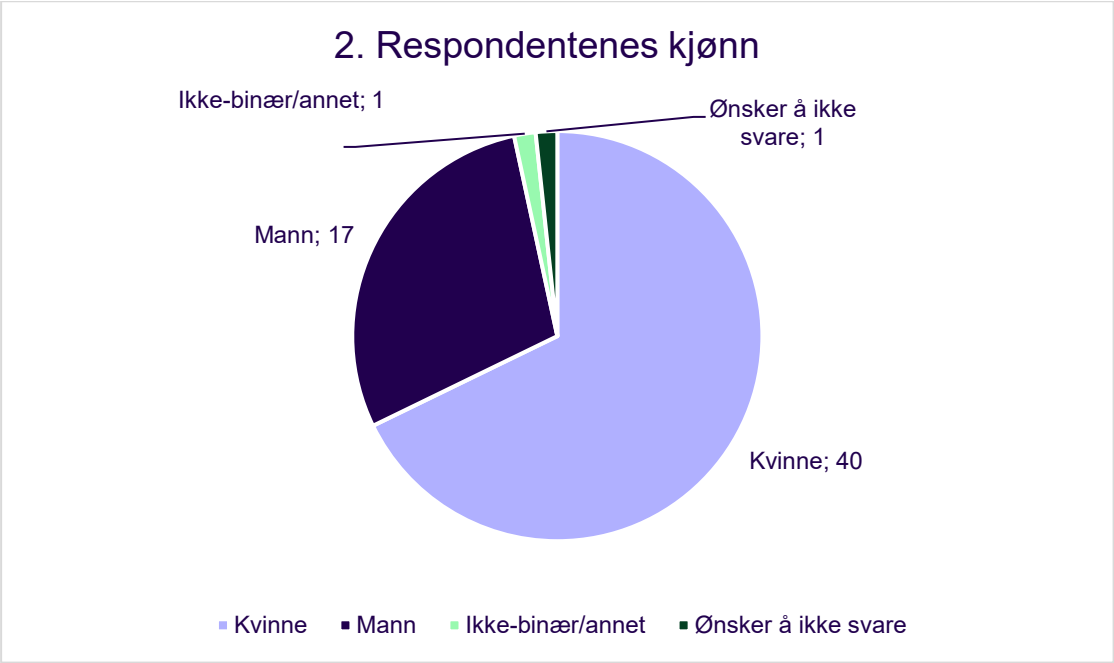

Figur 2

Hvilke fylker respondentene bor i

Figur 3 viser at flest respondenter bor i Trøndelag, med 11 personer, noe som utgjør 18,6 % av utvalget. Deretter følger Akershus med 8 respondenter (13,6 %), Oslo og Troms med 7 respondenter hver (11,8 %). Videre oppgir 4 respondenter at de bor i Møre og Romsdal, tilsvarende 6,8 %. Vestland, Rogaland, Buskerud og Nordland har alle 3 respondenter hver, som utgjør 5,1 % per fylke.

Innlandet, Agder, Vestfold og Østfold er representert med 2 respondenter hver, tilsvarende 3,4 % per fylke. Til slutt har Telemark og Finnmark 1 respondent hver, noe som tilsvarer 1,7 % per fylke.

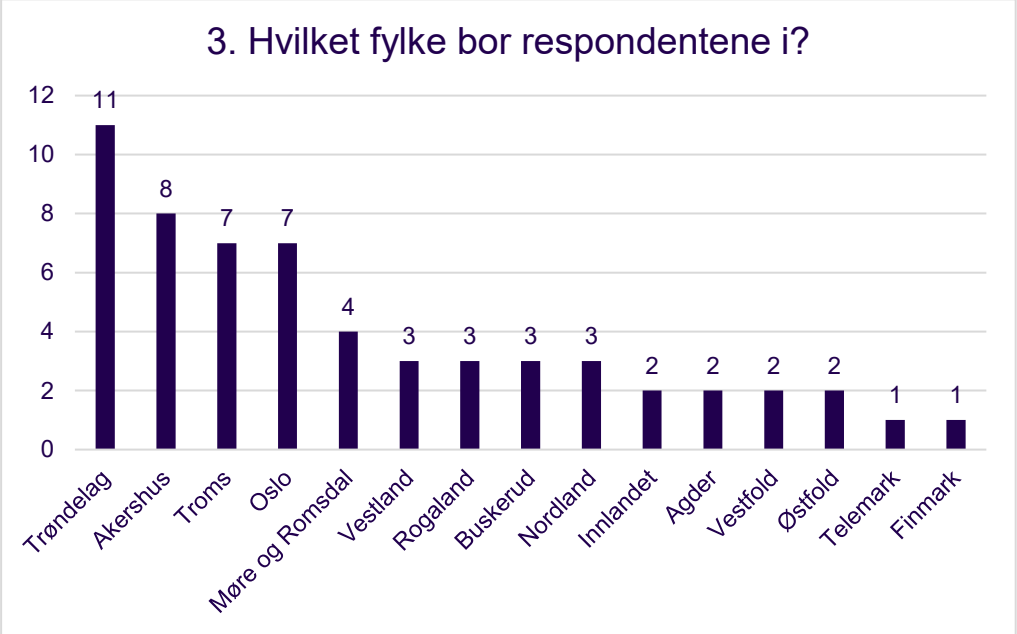

Figur 1

Festivaler respondentene har deltatt på i 2024 og 2025

Figur 4 viser at blant de 59 respondentene er Øyafestivalen og Over Oslo de mest besøkte festivalene, med 7 deltakere hver, som tilsvarer 11,9 % av respondentene per festival. Pstereo følger som den tredje mest besøkte med 5 deltakere (8,5 %).

Videre har Tons of Rock, Bakgården Harstad og NEON hatt 4 deltakere hver, noe som utgjør 6,8 % per festival. Piknik i Parken, Festningen og We love the 90/2000 er besøkt av 3 respondenter hver (5,1 %). Hele seks festivaler er nevnt av 2 respondenter hver (3,4 %): Stavernfestivalen, Palmesus, Bergenfest, Parkenfestival, Fjordfesten Sandefjord og Jugendfest Ålesund.

Alle øvrige festivaler er besøkt av én respondent hver, tilsvarende 1,7 % per festival. Dette gjelder: Trollrock, Vinjerock, Rakettnatt, Steinskjerfestivalen, Vinstra countryfestival, Notodden blues festival, Råndaståk Vinstra, Hjertøyafestivalen, Martnan Trondheim, Fyrverkerikonserten, Vaulen Open Air Stavanger, Tromsø countryfestival, Countryfestivalen i Vestnes, HEIM, Trondheim Rock Festival, Havnafestivalen, Helt på vidda-festivalen, Råholtdagene, Dokka, Vangen, Seljord countryfestival, Tydalsfestivalen, Åge Alexandersen på Voldsløkka og Lillehammer Live.

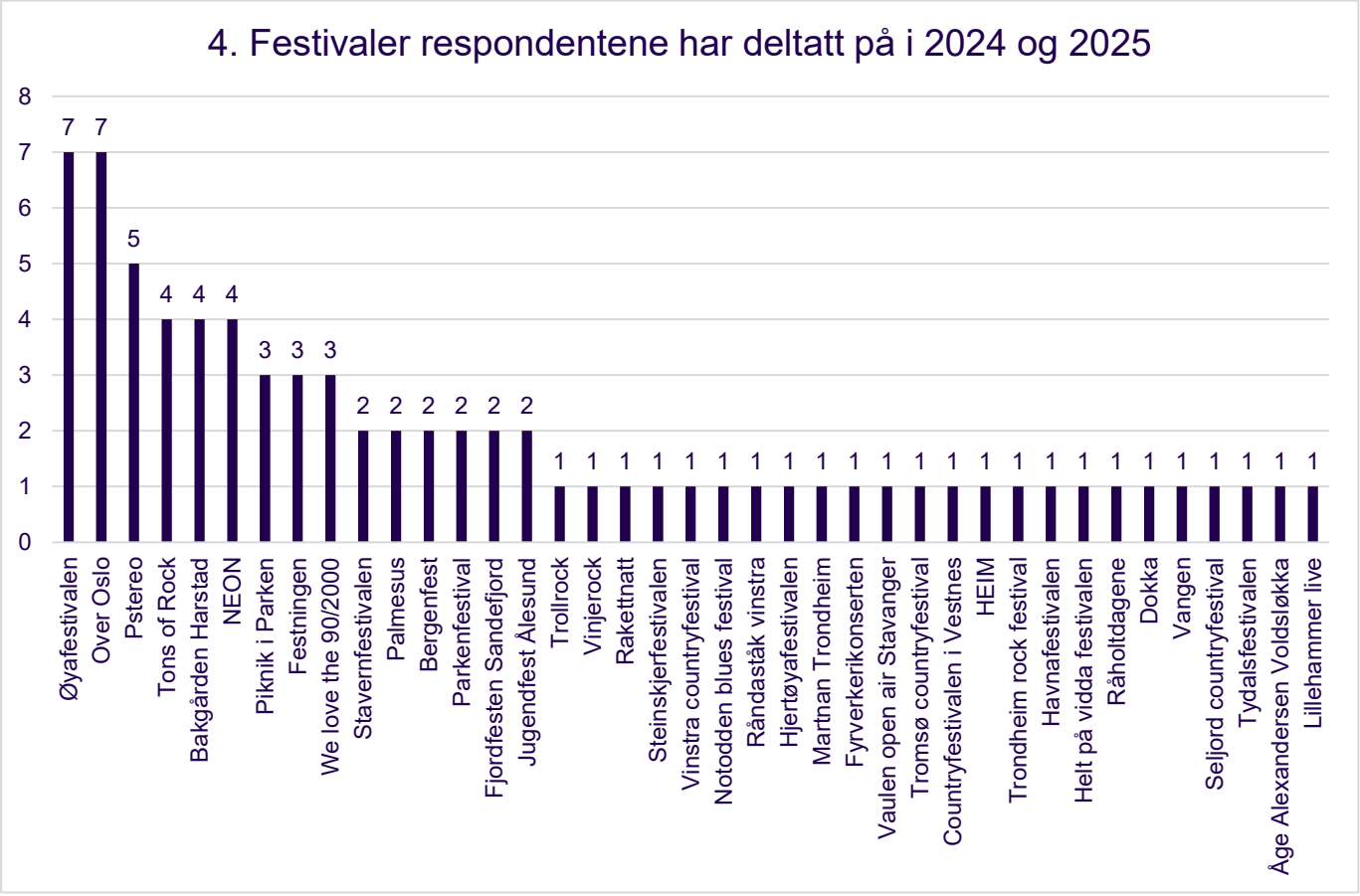

Figur 4

Hvilke hjelpemidler bruker respondentene i hverdagen

Figur 5 viser at det mest brukte hjelpemiddelet blant respondentene er elektrisk rullestol, som benyttes av 31 personer, tilsvarende 52,5 %. Nesten like mange oppgir at de bruker manuell rullestol, med 30 respondenter (50,8 %). Videre bruker 13 respondenter personlig assistent, noe som utgjør 22,0 %.

Krykker benyttes av 9 respondenter (15,3 %), mens 8 respondenter (13,6 %) oppgir at de ikke bruker noen hjelpemidler. Rullator brukes av 7 respondenter, tilsvarende 11,9 %.

Videre oppgir 4 respondenter (6,8 %) at de bruker proteser. Sykkel/sparkesykkel og annet hjelpemiddel benyttes av 2 respondenter hver, som tilsvarer 3,4 % per kategori.

Til slutt bruker 1 respondent (1,7 %) skinner, mens ingen har valgt alternativet «ønsker å ikke svare» (0 %).

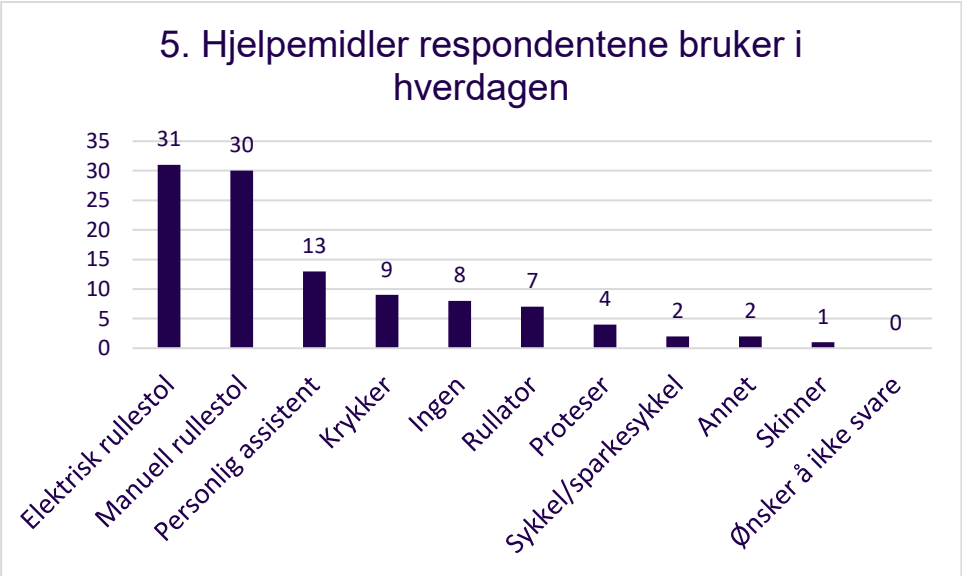

Figur 5

Bruker respondentene andre hjelpemidler på festival enn i hverdagen?

Figur 6 viser at 10 (17%) respondenter bruker andre hjelpemidler på festival enn i hverdagen, mens 49 (83%) respondenter ikke bruker andre hjelpemidler.

Figur 6

Hjelpemidlene som blir brukt på festivaler av de 10 respondentene er: rullestol, elektrisk rullestol, ledsager, eloflex, bil slik at man kan slappe av i den.

4.2 Respondentenes opplevelse av tilgjengelighet på festivaler

Hvilke festivaler har respondentene opplevd best tilgjengelighet?

Figur 7 viser at det blant respondentene er særlig Tons of Rock, Øya og OverOslo som trekkes fram som festivaler med best tilgjengelighet. Hver av disse er nevnt av 3 respondenter, noe som tilsvarer 5,1 % per festival. Videre er Vaulen Open Air, Lavvotunet (Elgfestivalen og Countryfestivalen) og Bakgården nevnt av 2 respondenter hver, som utgjør 3,4 % per festival.

Alle øvrige festivaler er nevnt av én respondent hver, tilsvarende 1,7 % per festival. Dette gjelder: Fjordfesten i Sandefjord, Palmesus, Piknik i Parken, Stavernfestivalen, Ypsilon, Trondheim Rocks, Rakettnatt, NEON, Festningen, We Love the 90's Stavanger, Glød, Hølla, Trollrock, Ravnedalen Live og Ekstremsportveko Voss.

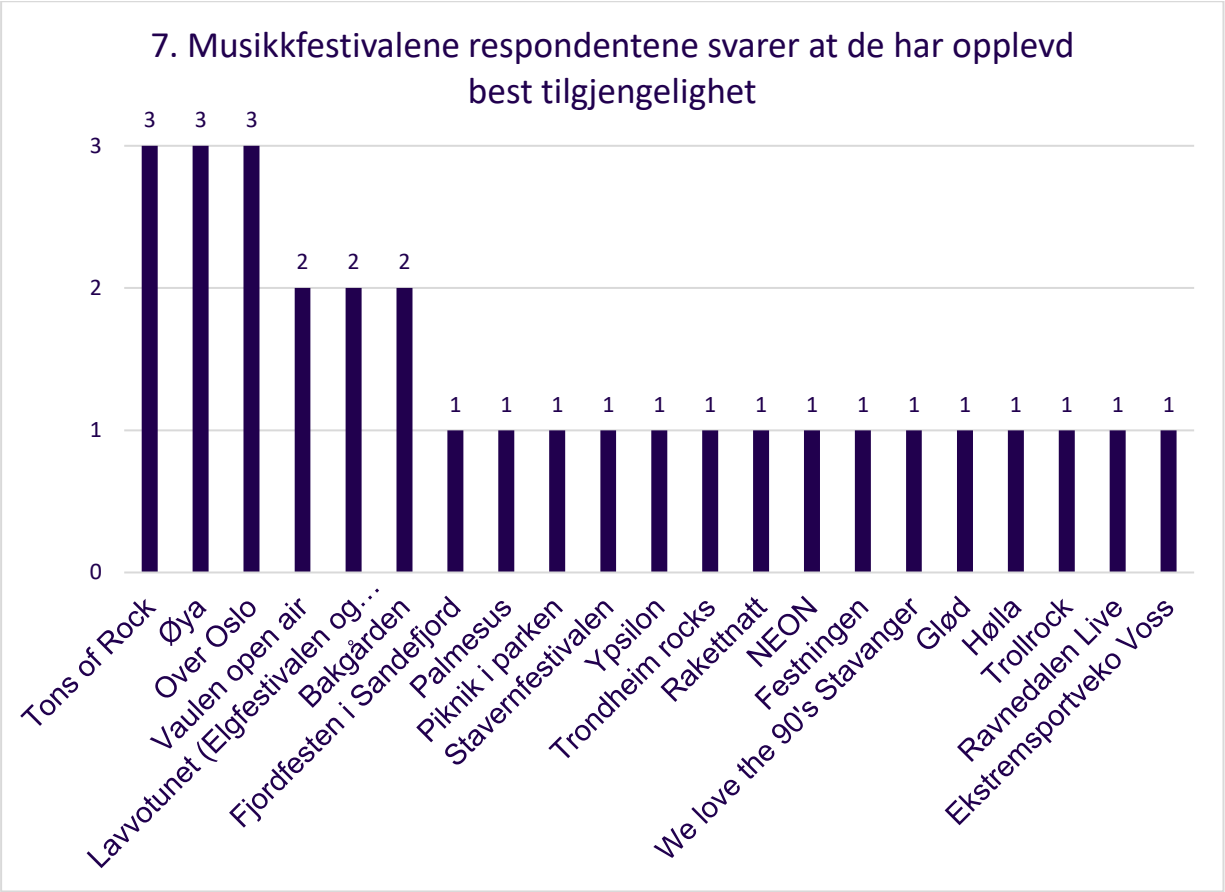

Figur 7

Utover dette er det flere kommentarer som gjelder at festivalene ikke er tilgjengelige.

Har respondentene opplevd fysiske barrierer på en utendørs musikkfestival?

Med dette spørsmålet mener vi fysiske barrierer som hindrer deg helt eller delvis i å delta på en utendørs musikkfestival.

Figur 8 viser at et flertall av respondentene, 31 personer, oppgir at de har opplevd fysiske barrierer på en utendørs musikkfestival. Dette utgjør 52,5 % av alle som svarte. 23 respondenter (39,0 %) svarer at de ikke har opplevd slike barrierer. I tillegg svarer 5 respondenter (8,5 %) at de ikke vet om de har opplevd dette.

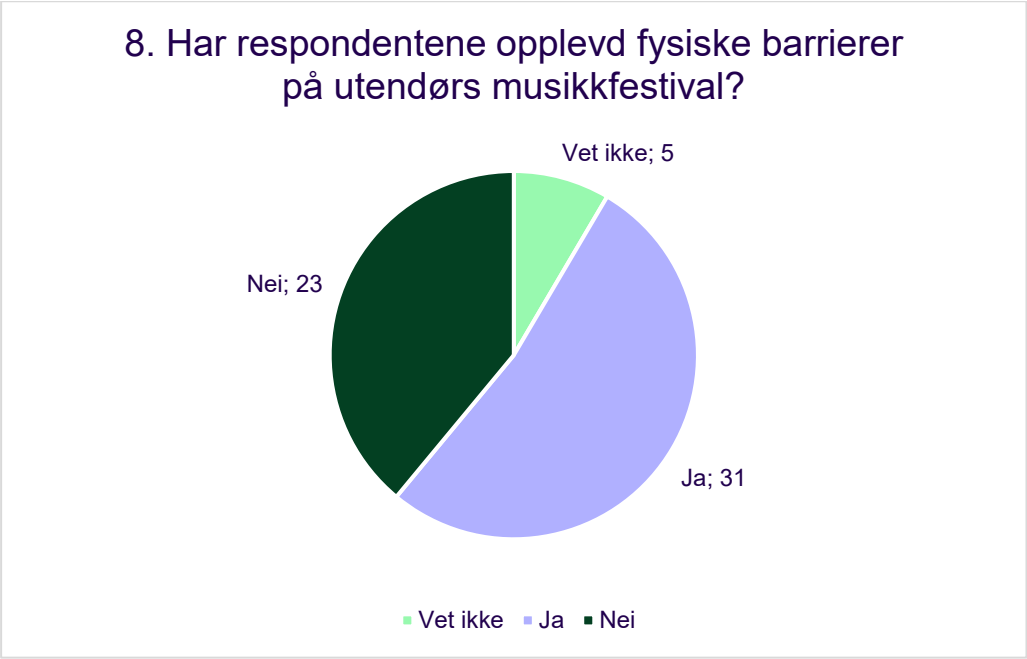

Figur 8

Hvilke fysiske barrierer har respondentene opplevd på utendørs musikkfestival?

Figur 9 viser at den barrieren som flest har opplevd, er at festivalområdet har ujevnt underlag. Dette gjelder 21 respondenter, noe som tilsvarer 35,6 % av utvalget. Deretter følger lang omvei til fasiliteter og scener, som 19 respondenter (32,2 %) har erfart. Manglende fullverdig HC-toalett er rapportert av 15 respondenter (25,4 %).

Både for bratt stigning i festivalområdet og manglende HC-parkering er nevnt av 13 respondenter, som utgjør 22,0 % for hver av disse barrierene. Videre oppgir 12 respondenter (20,3 %) at HC-plattform med god sikt til scenen mangler.

Manglende tilgjengelighet til mat- og drikkeservering er en utfordring for 10 respondenter (16,9 %), mens 9 respondenter (15,3 %) har opplevd barrierer knyttet til atkomst fra parkering eller offentlig transport.

I tillegg rapporterer 8 respondenter (13,6 %) at det mangler trinnfri atkomst til ulike fasiliteter, og 6 respondenter (10,2 %) oppgir at ledsager må betale for billett. Til slutt har 3 respondenter (5,1 %) skrevet inn annet. Her er nevnes det at det mangler sitteplasser når man ikke klarer å stå lenge, og at man blir plassert på standard plass istedenfor tilrettelagt plass.

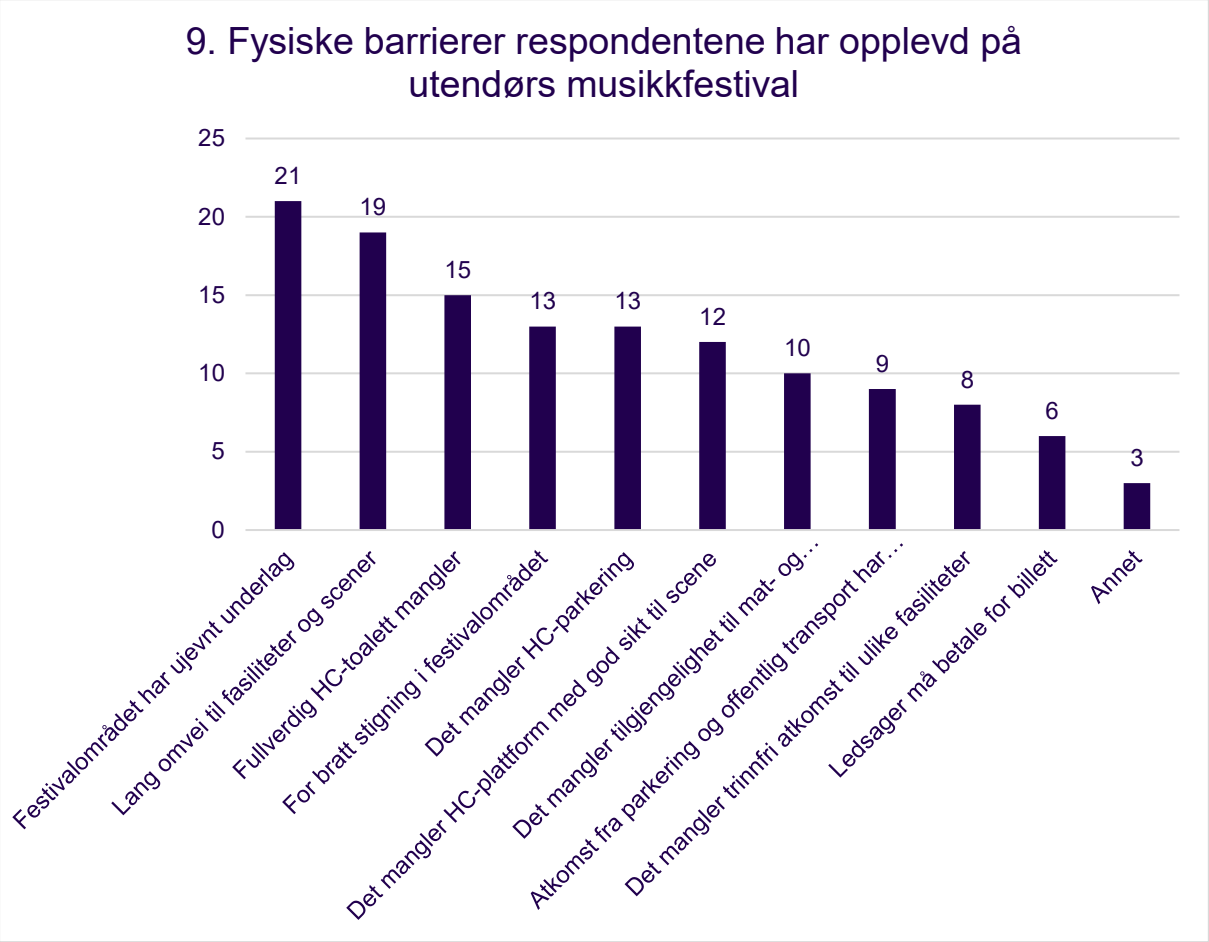

Figur 9

Oppsummering av respondentenes forklaring og erfaring med fysiske barrierer på utendørs musikkfestivaler

Respondentenes kommentarer viser at fysiske barrierer på festivaler er sammensatte og ofte gjentakende. Utfordringene kan grovt deles inn i følgende hovedområder:

Utilgjengelig terreng og infrastruktur

Mange peker på ujevnt underlag som grus, gress, brostein og kabler, samt bratte bakker, som betydelige hindringer. Dette gjør det vanskelig og til tider utrygt å ferdes med rullestol eller andre hjelpemidler, og fører behov for hjelp. Kø i trange områder forsterker utfordringene, særlig for brukere av elektrisk rullestol.

Mangelfulle HC-toaletter

Flere opplever at det er for få HC-toaletter og at de er for små og dårlig plassert. Ujevnt underlag gjør at rullestoler står ustøtt, og enkelte toaletter er så trange at det er vanskelig å lukke døren med elektrisk rullestol. Mange rapporterer også om manglende renhold, dårlig belysning og at HC-toaletter ofte brukes av funksjonsfriske, noe som fører til fulle toaletter tidlig på dagen. Det pekes også på mangel av «changing places»-toaletter.

Begrenset tilgang til mat, drikke og vann

Respondentene beskriver høye betjeningsdisker som gjør dem avhengige av hjelp fra fremmede for å kjøpe mat og drikke. Køer er krevende, og enkelte opplever at andre

festivaldeltakere dytter, flytter rullestolen deres og viser lite hensyn. Noen festivaler mangler tilgjengelighet til drikkevann og sunne matalternativer.

HC-plattformer og publikumsområder

Flere opplever at HC-tribuner og plattformer er plassert for langt unna scenene eller bak lydtårn, noe som gir dårlig sikt og konsertopplevelse. Noen rapporterer om at gjerdene foran scenen er for høye, at det mangler sitteplasser til ledsagere, og at det kan bli trangt på HC-plattformene. Av og til må ledsager fungere som fysisk skjold mot andre i publikum som er ufine.

Manglende tilrettelegging for personer som ikke sitter i rullestol

Noen respondenter opplever diskriminering eller manglende forståelse fordi de ikke bruker rullestol, til tross for reelle funksjonsnedsettelser. Dette gjelder både tilgang til tilrettelagte områder og oppfølging fra arrangør.

Lite tilgjengelige inngangsløsninger og serviceutfordringer

Bytte fra billett til bånd er i flere tilfeller plassert langt fra inngangen og er utilgjengelig for rullestolbrukere. Enkelte opplever også lite løsningsorienterte vakter og mangelfull oppfølging fra arrangører.

Samtidig trekkes det frem enkelte positive eksempler, der arrangører har vist vilje til å tilpasse løsninger ved behov. Festivaler som Dokka og deler av Bergenfest nevnes som eksempler på god eller forbedret tilrettelegging.

Oppsummering av respondentenes erfaring og tanker om HC-plattformer

Respondentenes erfaringer viser at HC-plattformer er et viktig og verdsatt tiltak, men at dagens løsninger ofte har betydelige svakheter:

Plassering og sikt til scenen

Mange opplever at HC-plattformer er plassert for langt unna eller for langt til siden av scenen, ofte bak lydtårn eller i områder med mye prat fra publikum. Dette gir redusert sikt og en dårlig konsertopplevelse, særlig når viktige deler av sceneshowet skjer midt på scenen. Flere understreker at de betaler like mye som andre, men får en klart dårligere opplevelse. Gode løsninger kjennetegnes av plattformer nær scenen og med fri sikt, slik enkelte festivaler bl.a. Palmesus, Bakgården og Ekstremsportveko har fått til ifølge respondentene.

Størrelse, kapasitet, adgang og utforming

Et gjennomgående funn er at plattformene ofte er for små. Dette fører til trengsel, begrenset bevegelsesfrihet og i noen tilfeller konflikt mellom brukere og ledsagere. Respondentene etterlyser romslige plattformer med plass til både bruker, ledsager og mulighet for å ta med venner. Flere påpeker at plattformene bør være store nok til at man kan reise seg, bevege seg og delta mer aktivt i konsertopplevelsen, for eksempel ved å danse. Respondentene beskriver uklar eller lite hensiktsmessig praksis rundt hvem som har adgang til HC-plattformene. For mange ledsagere eller uvedkommende på plattformene kan føre til dårlig sikt og redusert kapasitet. Samtidig opplever noen at kun rullestolbrukere prioriteres, mens andre med funksjonsnedsettelser mister tilgang. Dette skaper uforutsigbarhet og har i enkelte tilfeller ført til at folk velger å ikke kjøpe billett.

Høyde og gjerder

Riktig høyde er avgjørende for sikt. Respondentene beskriver ideell høyde som at hodet til en rullestolbruker er noe over stående publikum. For lave plattformer gir dårlig sikt, mens for høye gjerder foran plattformene oppleves som visuelle og sosiale barrierer. Det etterlyses lavere gjerder som gir trygghet uten å hindre synsopplevelsen.

Sitteplasser og tilrettelegging for ledsagere

Mangelen på sitteplasser går igjen i mange kommentarer. Flere understreker behovet for stoler til både ledsagere og personer som ikke kan stå over tid, men som ikke bruker rullestol. Muligheten til å sitte sammen med partner eller ledsager trekkes frem som avgjørende for å kunne dele opplevelsen på lik linje med andre.

Sikkerhet og ramper

Flere rapporterer om bratte eller glatte ramper, samt at publikum står i rampene, noe som skaper farlige situasjoner. Gode ramper, med riktig helning, sklisikring og fri ferdsel blir etterspurt av respondentene.

Opplevelse av inkludering og fellesskap

Mange beskriver at dagens HC-løsninger kan oppleves som segregerende og isolerende. Å bli plassert «i en bås» langt unna resten av publikum svekker både trygghet og festivalglede. Flere uttrykker et sterkt ønske om å være en del av fellesskapet, komme nærmere scenen og dele opplevelsen med venner. Manglende inkluderende løsninger har i noen tilfeller ført til at respondenter har sluttet å delta på festivaler.

Behov for helhetlig og likestilt tilnærming

Respondentene etterlyser at festivaler tenker helhetlig tilgjengelighet, fremfor små, avgrensede HC-områder. Dette inkluderer plass til tegnspråktolk, kompetente rampeverter med forståelse for ulike behov, og løsninger som ivaretar flere grupper enn kun rullestolbrukere.

Samlet viser kommentarene at HC-plattformer fungerer best når de er nære scenen, romslige, trygge, godt organiserte og inkluderende, og når de gir mulighet til å delta i festivalopplevelsen på lik linje med øvrig publikum.

Har respondentene ikke kunnet delta på utendørs musikkfestival pga. mangel på tilrettelegging?

Figur 10 viser at blant de 59 respondentene svarer 28 personer (47 %) at de *ikke* har opplevd å måtte droppe utendørs musikkfestivaler på grunn av manglende tilrettelegging. Samtidig oppgir 19 personer (32 %) at de *har* stått over festivaler fordi fysiske barrierer gjorde deltakelse vanskelig, for eksempel bratte bakker, ujevnt underlag eller manglende tilgjengelige fasiliteter.

En like stor gruppe, 19 personer (32 %), forteller at de har unngått festivaler på grunn av manglende informasjon om tilgjengelighet, slik som uklare beskrivelser av HC-områder, transportmuligheter eller toalettløsninger. I tillegg svarer 7 personer (12 %) at det har vært andre årsaker som har hindret dem i å delta. De kommenterer:

- HC-toaletter for festivaler er for små til at mennesker med utviklingshemming som bruker bleier kan skiftes på. Man har ikke plass til assistent inne på toalettet. Må kjøre

fra området for å skifte. Det vil for mange med utviklingshemming skape uro og utageringer.
- Ender oftest opp med at jeg ikke reiser fordi det er for krevende å finne informasjon og ikke minst å ta seg frem/være på festivalen med rullestol/hjelpemidler.
- For få HC-plasser
- Velger jo bort i utgangspunktet å dra på slike plasser
- Mangel på assistanse
- Drar likevel

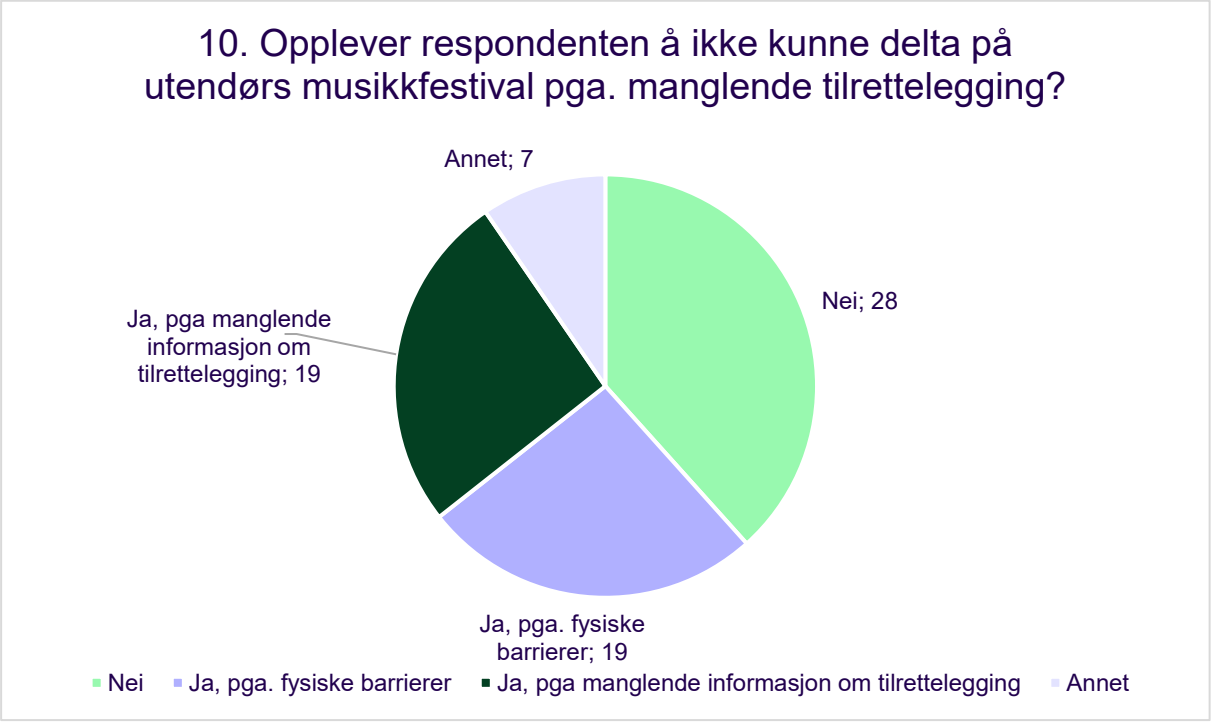

Figur 10

Hvilken informasjon mener respondentene er viktig å vite om før de bestiller billett til utendørs musikkfestival?

Når respondentene ble spurt om hvilken informasjon som er viktig å ha *før* de bestiller billett til en utendørs musikkfestival, peker svarene på behov for tydelig, praktisk og tilgjengelig informasjon. Mest etterspurt er opplysning om HC-plattform for rullestolbrukere, som 47 av 59 respondenter (80 %) mener er viktig å vite om i forkant.

Deretter følger informasjon om HC-toalett, nevnt av 45 personer (76 %), samt atkomst og inngang, som 41 personer (69 %) ønsker klarhet i. Også kart over festivalområdet og HC-parkering scorer høyt, begge valgt av 39 personer (66 %).

Videre mener 37 respondenter (63 %) at det er viktig å få vite om ledsager kommer inn gratis, mens 34 personer (58 %) etterlyser informasjon om terrengforhold, som for eksempel bakker, grus og ujevnt underlag.

Bare én respondent (2 %) oppgir at de ikke trenger informasjon i forkant. Kun 8 personer (14 %) har behov for annen type informasjon enn det som er listet. De kommenterer:

- Mulighet for sitteplass

- Hva med tilrettelegging om/ for rullestol
- Annonsert sitteplasser der alle må stå
- Informasjon om støy, lys og lyd! (Autisme + ME)
- Veldig kjekt med HC toalett rett i nærheten av tribunen.
- Informasjon på forhånd som tilsier at de har en plan for hvor man kan komme seg frem med rullestol, og hvor sitteplassene er, og om man også kan ha med venner dit. Forutsigbarhet er alfa og omega, for det oppleves utrolig utrygt å ikke vite om man blir "fanget" steder man ikke kommer seg frem til

Figur 11

Oppsummering av respondentenes svar på hvilke konkrete løsninger som fungerer bra på utendørs musikkfestival, og/eller positive erfaringer om tilrettelegging

Respondentenes kommentarer viser at god tilrettelegging gir stor effekt på opplevelse, trygghet og deltakelse.

Kompetente og serviceinnstilte ansatte og frivillige

Flere trekker frem festivaler der ansatte og frivillige er godt opplært, imøtekommende og tar ansvar for tilgjengelighet. Å bli møtt, fulgt til plassen og ivaretatt underveis oppleves som svært positivt. Egen ansvarsperson for tilgjengelighet, slik Trollrock praktiserer, gir forutsigbarhet og trygghet. Samtidig påpekes det at registrering av behov i forkant bør være enkel og ikke oppleves som unødvendig inngripende.

Tilgjengelig inngang, transport og logistikk

Gode løsninger for inn- og utgang, særlig i kombinasjon med HC-parkering og

shuttlebusser, trekkes frem som avgjørende. Festivaler som har lagt til rette for effektiv transport og oversiktlige inngangsløsninger reduserer både stress og fysisk belastning for deltakerne.

Gode kjørelinjer og fremkommelighet i festivalområdet

Respondentene fremhever betydningen av faste kjørelinjer for rullestol, for eksempel i form av treplater eller ramper over mykt eller ujevnt underlag. Det er ikke behov for å dekke hele området – et enkelt, sammenhengende veinett er tilstrekkelig og fungerer godt i praksis. Slike løsninger reduserer risiko for å sette seg fast i gjørme og gir økt selvstendighet.

Tilgjengelige HC-toaletter med god oppfølging

Positive erfaringer knyttes til HC-toaletter som er plassert både i nærheten av HC-plattformer og i øvrige toalettområder. Tilstedeværelse av frivillige som sikrer at toalettene forbeholdes dem som trenger dem, trekkes frem som et viktig tiltak. Låsesystemer som gir bedre kontroll over bruken oppleves også som positivt.

Fleksible og inkluderende publikumsområder

Respondentene setter pris på løsninger som gir god sikt til scenen uten høye gjerder, og som gjør det mulig å sitte eller oppholde seg sammen med andre publikummere. Muligheten til å bruke naturlige sitteplasser, som gjerder eller berg, eller å sitte helt foran uten å bli plassert på siden, bidrar til en mer inkluderende og normalisert festivalopplevelse.

Sitteplasser og hvilemuligheter

Tilgang til stoler og sitteplasser, også utenfor HC-plattformer, fremheves som avgjørende. Flere peker på behovet for flere sittemuligheter ved konsertscener for personer som ikke kan stå lenge. Stille- og hvilesoner, som den på Øyafestivalen, trekkes frem som særlig gode tiltak, spesielt når de gir mulighet til å legge seg ned og hente seg inn i trygge omgivelser.

Gode HC-plattformer og tekniske løsninger

Respondentene fremhever HC-plattformer med god plass, lavere gjerder, tak over rampene og nærhet til både scene og toalett som svært gode løsninger. Plassering nær lydteknisk bod gir både god lyd og god sikt. Små, men viktige detaljer – som å teste ramper på forhånd og sørge for at ingenting står i veien – bidrar til bedre brukervennlighet.

Universell utforming i servering og informasjon

Positive erfaringer knyttes til nedsenkede bardisker og tilgjengelige serveringsløsninger. Flere uttrykker også ønske om digitale løsninger, som bestilling av mat og drikke via app med levering, som kan redusere kø og behov for assistanse. Bruk av solsikkearmbånd trekkes frem som et godt verktøy for å synliggjøre usynlige behov og sikre bedre forståelse fra ansatte.

Opplever respondentene at behovene deres blir ivaretatt av festivalarrangørene?

Når respondentene ble spurt om de opplever at behovene deres blir ivaretatt av festivalarrangørene, viser svarene et delt bilde. 31 av respondentene (53 %) mener at behovene deres i stor grad blir tatt hensyn til. Samtidig oppgir 21 personer (36 %) at de ikke føler seg godt ivaretatt. I tillegg svarer 7 respondenter (12 %) at de er usikre på om arrangørene imøtekommer behovene deres.

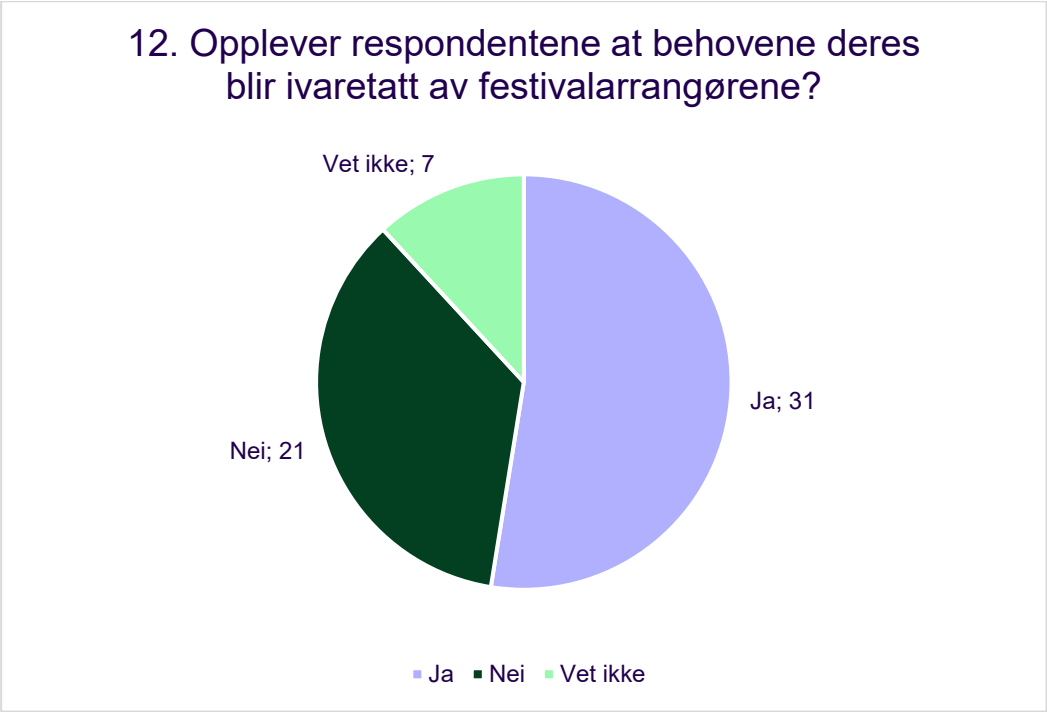

Figur 12

Oppsummering av respondentenes forklaringer til om de opplever at deres behov blir ivaretatt

Respondentenes svar viser et sammensatt bilde der opplevelsen av å bli ivaretatt i stor grad varierer mellom festivaler, og ofte er avhengig av enkeltpersoner snarere enn systematiske løsninger.

Uforutsigbar og personavhengig oppfølging

Flere beskriver at tilretteleggingen i stor grad avhenger av å komme i kontakt med «riktig person». Der enkelte ansatte eller frivillige er svært imøtekommende og løsningsorienterte, opplever andre manglende respons, lite oppfølging av klager og i noen tilfeller en arrogant eller avvisende holdning. Manglende tilgjengelighet på e-post og telefon bidrar til utrygghet og frustrasjon.

Manglende kompetanse på universell utforming

Respondentene peker på at det ofte er lite eller ingen involvering av personer med fagkompetanse på universell utforming. Dette fører til løsninger som i utgangspunktet fremstår som tilrettelagte, men som i praksis ikke fungerer, for eksempel ramper som er ubrukelige eller HC-toaletter som er vanskelige å nå.

HC-toaletter som gjennomgående svakt punkt

Overfylte, få og dårlig merkede HC-toaletter går igjen i mange kommentarer. Flere opplever å bli nektet bruk av HC-toalett fordi de ikke sitter i rullestol, til tross for synlige eller dokumenterte behov. I enkelte tilfeller er tilgjengelige toaletter kun åpne på dagtid, noe som gjør deltakelse på kvelds- og nattarrangementer umulig. Mangelen på fullverdige «changing places»-toaletter trekkes frem som et alvorlig og uløst problem.

Begrenset tilrettelegging utover rullestolbrukere

Mange opplever at festivalenes tilrettelegging primært er rettet mot rullestolbrukere,

mens andre grupper med funksjonsnedsettelser faller utenfor. Dette gjelder blant annet personer som bruker krykker, har amputasjoner eller som har utviklingshemming. Behov for sitteplasser, skjerming, kortere avstander og oversiktlige løsninger ivaretas i liten grad.

Utfordringer knyttet til HC-plattformer og publikumsområder

Selv der HC-plattformer fungerer teknisk, opplever flere utfordringer knyttet til for mange ledsagere, manglende kontroll med adgang og støyfulle, kaotiske situasjoner. Dette gir redusert trygghet og dårligere konsertopplevelse. I tillegg må ledsagere ofte kompensere for mangelfull tilrettelegging, for eksempel ved å skjerme for publikum eller sikre sikt.

Avhengighet av ledsagere og venner

Mange beskriver at de i praksis ikke kan delta på festivaler uten å ha med venner eller ledsagere som hjelper kontinuerlig. Dette oppleves som belastende både for den enkelte og for nettverket, og bidrar til følelsen av manglende selvstendighet og likeverd.

Positive erfaringer med tydelig ansvar og synlig tilstedeværelse

Samtidig trekkes det frem festivaler der arrangørene tar tilgjengelighet på alvor, følger opp henvendelser og har ansatte som aktivt bistår ved behov. Synlige vakter på HC-områder, respekt for ledsagerbevis og bruk av solsikkemerket bidrar til at enkelte respondenter føler seg sett, hørt og ivaretatt.

Mangelfull informasjon og dårlig kommunikasjon

Flere respondenter peker på utilstrekkelig informasjon om tilgjengelighetstiltak, både i forkant og under festivalen. Dette gjelder informasjon om HC-tilbud, transport, plassering av fasiliteter og praktisk gjennomføring. Når informasjon mangler, blir deltakerne ofte henvist til områder de ikke kan nå, eller må bruke unødvendig mye energi på å finne løsninger selv.

Har respondentene opplevd uønskede hendelser fra andre festivaldeltakere på utendørs musikkfestival?

Figur 13 viser at 32 av 59 personer (55 %) svarer at de ikke har hatt uønskede opplevelser på utendørs musikkfestival. Samtidig oppgir 20 respondenter (35 %) at de har opplevd uønskede hendelser. I tillegg svarer 6 respondenter (10 %) at de ikke vet eller ikke ønsker å svare på spørsmålet.

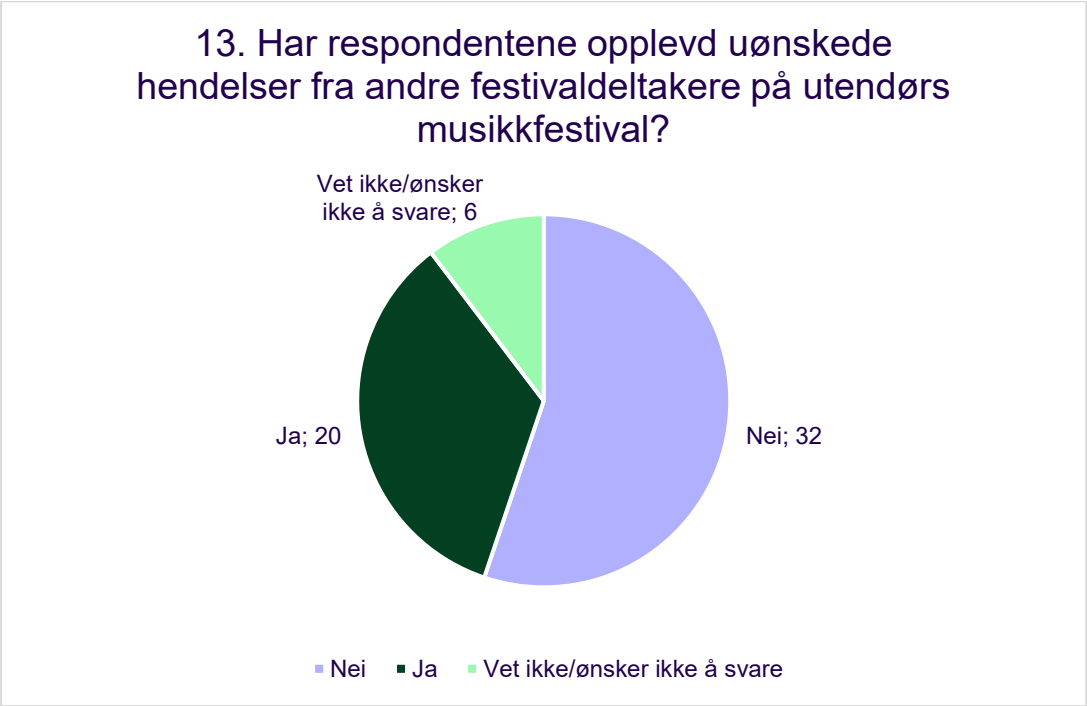

Figur 13

Oppsummering av respondentenes erfaringer med uønskede hendelser fra andre festivaldeltakere

Respondentenes beskrivelser viser at mange opplever uønskede, krenkende og i enkelte tilfeller farlige situasjoner på utendørs musikkfestivaler.

Manglende hensyn og fysisk risiko

Trengsel og store folkemengder skaper utrygge situasjoner for personer med nedsatt bevegelighet. Flere beskriver å bli dultet borti, løpt ned eller at hjelpemidler som rullestol og krykker blir sparket i eller brukt som støtte av andre. Dette fører til risiko for fall og skade, og gjør det krevende å oppholde seg i publikum over tid.

Alkoholpåvirket atferd

Mange opplever at alkoholforbruk forsterker manglende hensyn. Berusede festivaldeltakere ramler over rullestoler, tar plass på HC-områder, eller opptrer påtrengende. Selv om enkelte også ønsker å hjelpe, oppleves situasjonene ofte uforutsigbare og belastende.

Krenkende kommentarer og holdninger

Respondentene rapporterer om nedlatende, stigmatiserende og sårende kommentarer, blant annet spørsmål om hvorfor de må sitte eller bruke tilrettelagte løsninger, og utsagn som antyder at personer med funksjonsnedsettelser er «kravstore». Slike holdninger bidrar til en opplevelse av å være uønsket eller annerledes.

Infantiliserende og grenseoverskridende atferd

Flere beskriver at andre festivaldeltakere behandler dem som barn eller uten samtykke tar fysisk kontakt, holder dem i hånden, flytter rullestolen, setter seg i fanget eller forsøker å «ta seg av dem». Dette oppleves som krenkende og invaderende, og skaper utrygghet. Respondentene forteller om hendelser der rullestoler flyttes uten

tillatelse, hjelpemidler forsvinner, eller personer tar bilder sammen med dem uten samtykke. Også situasjoner der folk snakker til ledsagere i stedet for direkte til personen selv, trekkes frem som nedverdigende.

Utrygge og konfliktfylte situasjoner på HC-områder

På HC-plattformer og ramper opplever noen krangling, røyking, høy snakking og at for mange ledsagere eller uvedkommende tar plass. I slike situasjoner kan det være vanskelig å trekke seg unna, noe som forsterker følelsen av å være fanget i ubehagelige omgivelser.

Konsekvenser av uønskede hendelser

For flere respondenter har de samlede belastningene ført til at festivalopplevelsen overskygges av bekymringer for egen sikkerhet og verdighet. Enkelte oppgir at de har sluttet å delta på festivaler fordi situasjonene oppleves som for overveldende og utrygge.

5 Veien videre

Resultatene fra spørreundersøkelsen viser at utfordringer knyttet til tilgjengelighet på utendørs musikkfestivaler ikke kan reduseres til enkeltstående mangler eller individuelle behov. Barrierene er sammensatte og omfatter både fysiske, organisatoriske og sosiale forhold. Skal flere kunne delta på likeverdige premisser, må universell utforming forstås som et helhetlig ansvar gjennom hele festivalopplevelsen – fra planlegging og informasjon, til gjennomføring og publikumsatferd.

Et sentralt funn er at graden av tilrettelegging ofte er personavhengig og lite systematisert. Når løsninger fungerer godt, skyldes det i stor grad enkeltpersoners innsats, snarere enn tydelige strukturer eller faste rutiner hos arrangørene. Dette skaper uforutsigbarhet for deltakerne og bidrar til at mange velger å avstå fra festivaldeltakelse.

Videre viser rapporten at mangelfull informasjon i forkant er en betydelig barriere. Manglende oversikt over terreng, HC-fasiliteter, avstander, transport og ledsagerordninger gjør det vanskelig å vurdere om deltakelse er mulig. Forutsigbarhet trekkes frem som en avgjørende forutsetning for trygg deltakelse.

Et særlig alvorlig funn er respondentenes erfaringer med andre festivaldeltakeres holdninger og atferd. Mange beskriver uønskede hendelser som spenner fra manglende hensyn og krenkende kommentarer, til fysisk dytting og farlige situasjoner i trengsel og ved HC-områder. Dette understreker at universell utforming ikke kun handler om fysisk tilrettelegging, men også om sosial trygghet, tydelige rammer og aktiv håndheving.

Veien videre bør derfor innebære et tydelig skifte fra ad hoc-løsninger til mer systematisk arbeid med tilgjengelighet. Dette krever forankring i ledelse, økt kompetanse, brukerinvolvering og klare forventninger til både ansatte, frivillige og publikum. Under er et forslag til en kort handlingsliste basert på resultatene fra spørreundersøkelsen:

1. Tydelig ansvar

- Utpek en ansvarlig funksjon for tilgjengelighet i festivalorganisasjonen
- Integrer universell utforming i planverk, risikovurderinger og gjennomføring

2. Bedre og mer tilgjengelig informasjon i forkant

- Still minimumskrav til tilgjengelighetsinformasjon før billettkjøp
- Bruk tydelige kart, bilder og konkret beskrivelse av forhold på området
- Sørg for lav terskel for kontakt og forpliktelse til å svare på henvendelser. Gjerne ha en egen kontaktperson man kan kontakte for spørsmål ang tilgjengelighet

3. Kvalitet i fysisk tilrettelegging

- Prioriter sammenhengende, fremkommelige kjørelinjer
- Sørg for tilstrekkelig antall og riktig plasserte HC-toaletter, med tydelig merking. Det bør vurderes om HC-toalettene skal ha egne adgangskoder slik at ikke alle bruker disse toalettene
- Utform HC-plattformer med god sikt, riktig høyde, tilstrekkelig størrelse og plass til ledsager og venner. Vurder også mulighet for å ha flere HC-plattformer slik at man kan velge hvor nærme scenen man vil være

4. Trygghet og publikumsholdninger

- Ha synlig vakthold og klare regler på HC-områder
- Gi ansatte og frivillige opplæring i grensesetting og inkluderende praksis
- Kommuniser tydelige forventninger til publikum om hensyn og respekt

5. Kompetanse og brukerinvolvering

- Involver personer med funksjonsnedsettelse i planlegging og evaluering
- Test løsninger i forkant av arrangement
- Del erfaringer og gode eksempler på tvers av festivalbransjen

Vedlegg 1 – Utsending og spørsmål til spørreundersøkelsen

I epostene som ble sendt ut stod det følgende:

Er festival-Norge universelt utformet?

Vi er nysgjerrig på dine opplevelser og erfaringer med å delta på utendørs musikkfestivaler i 2024 og 2025. I samarbeid med Norges Handikapforbund og Norske Kulturarrangører gjennomfører Universell Utforming AS denne undersøkelsen for å kartlegge hvilke barrierer personer som har nedsatt bevegelighet har møtt på utendørs musikkfestivaler i 2024 og 2025.

Vi setter stor pris på om du vil ta deg tid til å svare på spørreundersøkelsen. Alle over 15 år kan svare. Spørreundersøkelsen tar ca. 7 minutter å svare på.

Undersøkelsen finner du her

Har du spørsmål? Ta kontakt med Kaja Nordskogen Bull, kaja@universellutforming.no

I introduksjonsteksten før spørsmålene i spørreskjemaet stod det følgende:

Er festival-Norge universelt utformet?

I samarbeid med Norges Handikapforbund og Norske kulturarrangører gjennomfører Universell Utforming AS denne undersøkelsen for å kartlegge hvilke barrierer personer som har nedsatt bevegelighet har møtt på utendørs musikkfestivaler i 2024 og 2025.

Barn under 15 år er ikke en del av undersøkelsen. Undersøkelsen er anonym.

Frist for å svare er 19. september 2025
Har du spørsmål? Ta kontakt med Kaja Nordskogen Bull, kaja@universellutforming.no

Foto: Martin Litwicki, Elin Vang Kristiansen, og Pål Lyngstad

Følgende spørsmål ble stilt:

1. Har du nedsatt bevegelse? (påkrevd svar)
2. Hva er din alder? (påkrevd svar)
3. Kjønn? (påkrevd svar)
4. I hvilket fylke bor du? (påkrevd svar)
5. Hvilke hjelpemidler bruker du i hverdagen? Det er mulig å velge flere alternativer. (påkrevd svar)
6. Bruker du andre hjelpemidler på festival enn i hverdagen? (påkrevd svar)
7. Hvilke hjelpemidler? (påkrevd svar)
8. Hvilke utendørs musikkfestivaler har du deltatt på sommeren 24 og/eller 25? Det er mulig å velge flere alternativer. (påkrevd svar)
9. På hvilken utendørs musikkfestival har du opplevd best tilgjengelighet?
10. Har du opplevd fysiske barrierer på en utendørs musikkfestival? Med fysiske barrierer mener vi fysiske installasjoner som hindrer deg helt eller delvis i å delta på utendørs musikkfestival. (påkrevd svar)
11. Hvilke fysiske barrierer har du opplevd på utendørs musikkfestivaler? Det er mulig å velge flere alternativer. (påkrevd svar)
12. Ønsker du å forklare eller fortelle om erfaringer knyttet til fysiske barrierer på utendørs musikkfestivaler?

13. Har du erfaringer/tanker du vil dele om HC-plattformer som skal gjøre scener mer synlige for sittende?
14. Har du opplevd å ikke kunne delta på utendørs musikkfestival pga. mangel på tilrettelegging? (påkrevd svar)
15. Hvilken informasjon er det viktig for deg å vite om før du bestiller billett til utendørs musikkfestival? (påkrevd svar)
16. Finnes det konkrete løsninger som fungerer bra på utendørs musikkfestivaler som du gjerne skulle sett mer av? Eller har du andre positive erfaringer som gjelder tilrettelegging på utendørs musikkfestivaler som du vil fortelle om?
17. Har du fått dine behov ivaretatt av festivalarrangørene?
18. Ønsker du å forklare hvorfor?
19. Har du opplevd uønskede hendelser fra andre festivaldeltakere på utendørs musikkfestival?
20. Vil du fortelle om erfaringene?

Vedlegg 2 – Rådata, fritekstsvarene slik de ble skrevet av respondentene

Spørsmål nr. 12: Respondentenes forklaring og erfaring med fysiske barrierer på utendørs musikkfestivaler

- Serveringssteder med trapp på Stavernfestivalen. Opplevde dårlig service fra vaktene som ikke var løsningsorienterte når bytte fra billett til bånd ved hovedinngangen ikke var tilgjengelig for rullestol.
- Dropper å dra på festivaler da det er vanskelig å stå for lenge av gangen. Kroppen hviler ikke av vanlig stol.
- Må få hjelp fra fremmede for å kjøpe mat og drikke pga for høye betjeningsdisker. HC-toalett står skjevt pga ujevnt underlag. Rullestol står derfor ikke støtt inne på toalettet. Toalettene er også svært skitne og mørke, noe som øker faren for fall og uvi.
- Underlag i grus, og med brostein og diker.
- Positivt overrasket over Over Oslo. Fyrverkerikonserten mange bratte bakker, manglet tilrettelagte rullestolplasser, og manglet toalettfasiliteter for rullestolbrukere.
- Opplevde å bli diskriminert av Over Oslo pga man ikke sitter i rullestol. De fulgte ikke opp selv om de hadde blitt kontaktet.
- Øyafestivalen – bratt. De hadde for få, og for dårlig merkede HC-toaletter. HC-toalettene ble brukt av alle og ble fulle før dagen var omme.
- Måtte sitte på gresset da jeg ikke kunne stå så lenge
- HC - tribunene er plassert for langt unna scenene og bak lydteltene slik at det er dårlig sikt. HC-toalettene er for små og blir stadig okkupert av funksjonsfriske. Heller ikke tilgjengelighet på vann. Mangler sunne matalternativer. Bytte fra billett til bånd er langt fra inngangen og utilgjengelig for rullestolbrukere. Noen ganger er det ikke stoler til ledsager
- e på HC-tribunen.
- Mangler “changing places” HC-toaletter.
- Ikke mulig å lukke døren på HC-toalett ved bruk av elektrisk rullestol
- Gjerdet foran scenen er for høye. Ledsager må være fysisk skjold fra andre festivaldeltakere. Dokka har fantastisk tilrettelegging.
- Grus, ledninger, gress og bakke. Mange mennesker. Kø til toalett og mat/drikke er utfordrende da andre deltakere dytter stolen, flytter på den, søler, setter seg i fanget, legger tomme ølglass i fanget osv.
- Utfordrende å stå i kø med elektrisk stol
- På Bergen fest må man ut av området for å kjøpe mat. De hadde ikke HC-parkering men de fikset det da det ble etterspurt.
- Det hadde vært umulig for meg å bevege meg på store deler av Øya-området uten ledsager. Det var vanskelig med ledsager også, og hadde nok ikke gått om jeg ikke hadde hatt mulighet til å gå og stå i korte perioder (jeg er ambulerende rullestolbruker). Det er fordi det er så mye bratte bakker, men det kan jo ikke fikses med mindre de flytter igjen

Spørsmål nr. 13: Respondentenes erfaring og tanker om HC-plattformer

- Ønsker HC-plattformer slik man ser i utlandet: nære scenen, uten at folk kan stille seg foran. Plattformen må være trygg, romslig nok for både bruker og assistent, og mulighet til å være med venner. På noen arrangementer får man ikke ta med assistent, og rampeverter kjenner ikke brukerens behov.
- Ikke på denne festivalen, men hvis man stilte seg tidlig, kom man nærmere scenen.
- Palmesus hadde god løsning med plattform foran scenen.
- Fungerer bra.
- Øya har et godt kompromiss: ikke for lavt, ikke for høyt. Ideelt bør hodet til en rullestolbruker være ca. 10 cm over stående publikum. I 2025 var rampen ved Vindfruen ca. 15 cm for lav. Det bør også være nok klappstoler til ledsagere og andre som trenger det.
- Rullestolplattformer ser bra ut, men det mangler sitteplasser for dem som ikke kan stå.
- Viktig å kunne sitte ved siden av ledsager/partner.
- God HC-scene, men savner et bord.
- Festivaler bør tenke mer helhetlig tilgjengelighet, ikke bare små, avgrensede HC-områder. Dagens løsninger kan være segregerende, og gjøre at man ikke får være med venner. Noen festivaler prioriterer kun rullestolbrukere på HC-plattformen, mens andre funksjonshemmede mister plassen – dette gjorde at vedkommende ikke kjøpte billett.
- Øya-plattformen var altfor liten og dårlig plassert med tanke på sikt.
- Følte dårligere konsertopplevelse fordi plattformen var på siden. Opplevde å miste mye selv om man betaler like mye som andre.
- Plattformene er ofte for små.
- Veldig fornøyd med plattformer, men savner flere stoler. Passer på ikke å stå i veien om det ikke finnes sitteplass.
- For mange ledsagere slippes inn, noe som gjør at andre får dårlig sikt.
- Ekstremsportveko på Voss hadde veldig bra løsning.
- Veldig bra tiltak.
- Lavere gjerde og nærmere scenen, og alltid stol til ledsager slik at man kan dele opplevelsen.
- Gjerdene er for høye.
- Kun rullestolbrukere og én ledsager bør ha adgang, ikke andre.
- Gjerde bør være lavt nok og plattformen stor nok til at man kan reise seg og danse. Større plattform gir også plass til å få venner på besøk.
- Veldig bra!
- Bratte og glatte ramper på Tons of Rock, med folk som sto i rampene. Dette skapte farlige situasjoner. Noen ramper ga dårlig sikt til scenen, særlig når viktige elementer foregår midt bak på scenen. Moonlight-rampen fungerte derimot godt
- Plassering ofte for langt til siden, spesielt ved Amfiet på Øya. Høyden gir dårlig sikt, og rampene er ofte så langt bak at publikum rundt prater gjennom konserten.
- Ofte litt for langt på siden, eller mangler helt på mindre scener.
- Savner å komme nærmere og være en del av publikum. Mange HC-alternativer føles isolerende, og gjør festivalopplevelsen mindre trygg. Det kan også være vanskelig å skaffe mat og drikke. Beste opplevelse var da jeg kunne sitte på et gjerde sammen med venner. Føler meg ellers for synlig og annerledes. Har sluttet å dra på festivaler av sikkerhetsgrunner.
- Plass til tegnspråktolk må innberegnes.

- Føler seg plassert i bås, men hvis man står blant publikum mister man ofte sikt uten plattform.
- Har erfaring fra flere festivaler (Bukta, Bakgården i Tromsø, Festspillene i Nord-Norge m.m.).
- Bakgården har gjort dette godt i mange år, med god sikt til scenen.

Spørsmål nr. 16: Respondentenes svar på hvilke konkrete løsninger som fungerer bra på utendørs musikkfestival, og/eller positive erfaringer om tilrettelegging

- Tons of rock var gode, servicminded, men håpløst at du måtte registrere behov først. Følte at en måtte gi fra seg litt mye info. De som jobba der var veldig godt lært opp selv om det var et sabla kaos å komme dit, men schuttel buss funka bra
- Sitteplasser tilgjengelig
- At det står frivillige ved hc toalett, som kan følge med at funksjonsfriske ikke bruker toalettet. Gjerne også at hc toalett er både i nærheten av hc rampen, men også der andre toaletter er. Følgende har jeg ikke opplevd, men det er ønsker: Å kunne bestille drikke og mat via app, og få det levert til ønsket sted.
- Øya aksepterer ledsagerbevis uten at dette bestilles på forhånd. I motsetning hadde Over Oslo i år begrenset antall gratis ledsagerbiletter, og uten assistanse er det ikke mulig for meg å være der. Bruk av HC- toaletter er en generell utfordring. I år hadde Øya hengelås med kode fra dag 3 og det medførte at jeg kunne gå på do også etter kl 18 (hvor det ellers pleier å være fullt). Brede og lave "ramper" over strømkabler som er lettere å forsere enn de ordinære. Prøvesitting av HC-ramper for å sjekke at ingen ting er i veien, som f.eks modem, reklameplakat ol.
- stoler å sitte på
- Viktig med gode kjøre-løyper for rullestoler i form av tre-ramper eksempelvis, slik at hjulene ikke setter seg fast i gjørma.
- Bra opplegg for inngang og utgang på stavernfestivalen for de som fikk plass på HC parkering.
- Jeg skulle gjerne sett mer av sitteplasser ved konsertscener, som ikke nødvendigvis er en del av en HC-plattform
- Øya hadde lagt ut plater på festivalens område som gjorde at man ikke satt fast i gjørme.
- Å ha rolige områder man kan trekke seg tilbake til meg solsikkebånd! Helst med solsenger eller lignende.
- Nei. Har til gode å ha vært på noe som er skikkelig bra
- Veldig godt tatt imot i Trondheim, vist fram til plassen og godt tatt vare på av de som hadde ansvar for oss
- Solsikke armbånd
- God hc plattform og ikke høye gjerder.
- Plasser som vi ikke blir hindret i å se scenen
- Tak over Handikaprampen
- Hc tribunen kan med fordel være der lydteknikken har sin bod da er man nært til scenen og får bra lyd i vertfall. Det bør være toalett i mulig nærhet. På NEON i år fikk vi tak. Det var digg…
- Plater på bakken der det er mykt underlag. Trenger ikke mer enn et enkelt veinett, ikke hele området. Det funket veldig bra på Øya f.eks. Kunne godt hatt noe sånt på Tons of Rock.

- Stillesonen på Øyafestivalen i år var helt fantastisk! Det å ha et stille, rolig og trygt sted å legge seg helt ned på for å hvile gjorde det utrolig mye lettere å holde ut festivaldagene.
- Få lov til å sitte på gjerdet/berg/hva som helst, der man både kan se og nyte konsert i fellesskap med andre -uten at det lyser at man har en funksjonshemning. Eller få muligheten til å sette seg helt fram, så man ikke er bak eller ved siden av publikum og liksom ikke er en del av det
- Trollrock har egen person som er ansvarlig, man kan teste området før åpning. Det er ingen hindringer der, eget HC-toalettområde. De har nedsenkede bardisker - etter min mening er de i en egen klasse mtp utforming.

Spørsmål nr. 17: Respondentenes forklaringer til om de opplever å at deres behov blir ivaretatt

- Ikke på stavernfestivalen i 2024. De svarer heller ikke på klager, arrogante og lite imøtekomme om du får tak i en på tlf.
- De er veldige hyggelige, og ledsager kommer gratis inn. Ønsker likevel forbedringer på HC-toalett og mat/drikke servering. Terrenget får vi ikke gjort så mye med, og folk og frivillige er behjelpelig. Ønsker også bedre plassering av HC-ramper. Veldig kjedelig å høre min favoritt artist fra en dårlig plassert rampe når jeg ikke har mulighet til å stå andre steder.
- Lite/ ingen involvering av noen med kunnskap om universell utforming. HC-toalettet var greit, men for å komme dit måtte du kjøre på grusvei og over en dike.
- Overfylte HC-toaletter. Kvittering ved kjøp av mat/drikke, som er nødvendig for å få refundert kostnader til assistenter som er på jobb. Spørsmålet er vanskelig å svare ja/nei på. Er ikke behov ivaretatt så kan jeg jo ikke delta.
- God plattform, men utfordrende med henting av mat/drikke uten ledsager.
- Vær tilgjengelig på mail. På palmesus var det lite tilrettelegging for de med nedsatt funksjonsevne, men som ikke sitter i rullestol. Lite sitteplasser og ikke lov til å ta med stol inn. Etter mye frem og tilbake fikk vi kontakt med sikkerhet som løste dette på en utmerket måte. Men dog avhengig av å treffe den rette personen. Mennesker med utviklingshemming vil også ha behov for egnede plasser for skjerming og sittemuligheter. På palmesus var HC-rampa kun forbeholdt for de som satt i rullestol. På stavernfestivalen ble flere behov ivaretatt på området her. Palmesus mener at de tilrettelegger for mennesker med utviklingshemming ved at området er så stort at man kan trekke seg unna. Men dette kan by på frustrasjon og utageringer da det kan være slitsomt å måtte gå lange strekninger for mennesker med utviklingshemming. Da de ikke forstår hvorfor.
- Vaulen open air tar dette meget seriøst.
- Dem har fulgt opp.
- Jeg har opplevd å ikke få tillatelse til å bruke HC-toalett fordi jeg ikke hadde rullestol, selv om jeg har et amputert ben og gikk på krykker (jeg brukte ikke protese den dagen). En av festivalene jeg har vært på hadde kun tilgjengelige toalett på dagtid. På kveld/natt var det ikke toalett tilrettelagt for funksjonshemmede tilgjengelig.
- Øyafestivalen hadde altfor få og for dårlig merkede HC toaletter. De var fulle allerede før halve festivaldagen var gjennomført. Det var ikke merket spesifikt for funksjonshemmede slik at ikke funksjonshemmede brukte de unødvendig mye.
- Dårlig informasjon, vet ikke svar på handikaptilbud, oppholder seg på steder jeg ikke når frem til.

- Svarer kjapt på spørsmål pr mail. Veldig positive og imøtekommende vakter på HC-plattformen.
- Føler meg både sett og hørt når jeg forklarer i korte trekk om meg selv. Hjelper helt klart å både ha ledsagerbevis i kombinasjon med Solsikkemerket
- Ble ikke fulgt opp at det bare var lov med en ledsager til hver på plattformen så det var fullt. En av mine utfordringer er nettopp mye støy folk osv og det var tidvis hektisk og mye rot på plattformen
- Når man klager, gjør de ikke noe med det
- Ingen ønsker å ta ansvar for å sette opp et fullverdig «changing places» HC-toalett med stellebord tilpasset voksne
- De er veldig los på at vi skal ha det bra
- De bistår meg når jeg har behov. Viser frem solsikke båndet
- Lite informasjon og ledsager må ofte jobbe for at utsikten skal bli god, i stedet for at det er ordnet fra før av.
- Folk som står foran evt. gjerder som hindrer synsopplevelsen
- Mange som har lyst opp til oss på HC for å få sett litt bedre når de er litt overstadig og ikke har filter lengre. Da er det greit at vaktene tar det…
- Var ansatte på festivalen som jobbet for tilgjengelighet.
- Fikk aldri kontakt eller svar
- De laget en rampe til HC-toalett, men den var ubrukelig da man verken kunne åpne eller lukke døren
- Jeg hadde ikke kommet meg gjennom noen av festivalopplevelsene jeg har vært på uten å ha med en venn som hjalp meg hele tiden. Jeg synes også det er fryktelig dumt at jeg binder venner til å ta ansvar for meg for at jeg skal kunne være med. ...kom også på i farten at jeg har vært på Olavsfest dagene i Trondheim de siste par årene. Der har det ikke vært HC-parkering tilgjengelig, og jeg har trengt hjelp av venner for å i det hele tatt komme meg til festivalområdet. Det samme har vært tilfellet på konserter og festivaler der drosje ikke har mulighet til å kjøre nært inngangspartiet
- Kun på Trollrock

Spørsmål nr. 20: Slik uttrykker respondentene sine erfaringer med uønskede hendelser fra andre festivaldeltakere på utendørs musikkfestival:

- Dytter prøver bruke stol som beinstøtte, kommentarer som «så fint å se slike som deg på festival». Baby snakka til, alkoholen går inn vettet går ut på slike folk. Sett ned på av vakter for ikke å snakke om spydig svar via ticket master
- Problem med å få respons på henvendelser til oppgitt mailadresse (Over Oslo 2025). Svært begrenset parkeringsmulighet og ikke tilstrekkelig informasjon om annen transport er tilgjengelig (Over Oslo)
- Det er alltid noen som må kommentere hvorfor jeg må sitte, eller parkere, el gå foran å få sitte, fordi det ikke syntes
- Har vært festivaler med vår datter med utviklingshemming, andre deltagere har vært ufine med kommentarer og blikk. I tillegg vanskelig med å ta hensyn.
- Jeg har blitt løpt ned da jeg stod i ro, og to jenter kom løpende bakfra og sparket vekk den ene krykken min, som jeg lente meg på. Krykken fløy flere meter fremover i luften. De løp videre. Generelt blir krykkene ofte sparket i når jeg står og ser en konsert, fordi folk skal forbi og ikke bruker øynene sine. Eller lener seg på meg når de

skal forbi så jeg kommer i ubalanse, selv om jeg står der med to krykker og et amputert ben.
- Flere hadde med seg ekstra ledsagere på plattformen. To av disse lo til meg. Da jeg stod for å prøve se tok en av de andres ledsagere sitteplassen min
- På We love the 90/2000 i 2024 som måtte min assistent være fysisk skjold for at jeg ikke skulle bli overfalt av andre og det gjaldt også andre rullestolbrukere vi satt med, plassene var rett og slett elendig i 2024
- Folk er fulle og ramler over stolen. Det er dog mange som vil hjelpe mye til.
- De vil ikke sette seg ned
- Folk er forferdelig dårlig til å se seg om og ta hensyn.
- Trengsel og mye folk medfører at det er fare for å bli dultet borti, risikerer å falle
- Andre tar ikke hensyn, og ønsker å ta bilder sammen med meg fordi jeg sitter i rullestol.
- Svært graverende
- Det har vært noen ugreie opplevelser med andre festivaldeltakere på HC rampene, krangling, røyking (på trang full konsert), og høy snakking. Det er for det meste god stemning, men når det først blir ugreit så blir man litt fanget der.
- Folk som holder meg i hånden, skal dra meg med seg, "ta seg av meg", behandler med som om jeg er 4 år. Folk som setter seg i fanget, drar meg bakover når jeg prøver å komme meg frem, flytter stolen min når de synes jeg står i veien, folk som gir meg sin halvdrukne øl eller prøver å ta ølglasset sitt i munnen min, folk som setter seg i, eller stikker av med stolen min hvis jeg flytter meg fra den og setter meg på et egnet sted ved siden av, publikummere som kjefter på meg hvis jeg setter meg et sted jeg kan se, uten å være for mye i veien, folk som skal gi high-five når jeg ruller forbi, folk som snakker til vennene mine om meg i stedet for å snakke til meg, f.eks. når jeg skal bestille mat, folk som sniker foran meg i kø fordi det er lett. I det hele tatt er dette veldig overveldende og ikke lenger en situasjon jeg finner glede i fordi alle bekymringene overskygger det.
- Påtrengende fulle folk
- «Hvorfor skal dere ha rampe med god utsikt, dere er så kravstore»

universell utforming